

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

**РЕЗЮМЕ НА ОТЧЕТ
ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА
ПРОГРАМНИЯ БЮДЖЕТ
НА
МИНИСТЕРСТВОТО НА ОКОЛНАТА
СРЕДА И ВОДИТЕ
КЪМ 30.06.2023 г.**

Министерството на околната среда и водите е структурирано в ЦА, ИАОС, 15 РИОСВ, 4 БД и 3 ДНП, като съгласно пар. 7 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗИД на Закона за водите (обн., ДВ, бр. 20 от 11 март 2022 г.) към МОСВ преминава и Националният институт по метеорология и хидрология.

Политиките, осъществявани от МОСВ и неговите структури, са:

- ✚ Политика в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда;
- ✚ Политика в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост.

Функциите на МОСВ и структурите към него, свързани с изпълнението на горепосочените политики, са представени в програмния бюджет на министерството в рамките на следните десет бюджетни програми:

- Бюджетна програма 1900.01.01 „Оценка, управление и опазване на водите на Република България“;
- Бюджетна програма 1900.01.02 „Интегрирана система за управление на отпадъците, опазване на почвите“;
- Бюджетна програма 1900.01.03 „Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух“;
- Бюджетна програма 1900.01.04 „Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси“;
- Бюджетна програма 1900.01.05 „Информирание, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и прилагане на механизмите за контрол“;
- Бюджетна програма 1900.01.06 „Оценка и управление на въздействието върху околната среда“;
- Бюджетна програма 1900.01.07 „Управление на дейностите по изменение на климата“;
- Бюджетна програма 1900.02.01 „Национална система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост“;
- Бюджетна програма 1900.03.01 „Дейности по метеорология, хидрология и агрометеорология“;
- Бюджетна програма 1900.04.00 „Администрация“.

В отчета е направен преглед на изпълнението на всяка бюджетна програма към 30.06.2023 г., като са описани степента на изпълнение на заложените в програмата цели, изпълнените дейности за предоставяне на съответните услуги по програмата, отчетени са проектите по програмата, заложените показатели за изпълнение и др.

Преглед на изпълнението на политиката в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда

Стратегическата цел на политиката е опазване, съхранение и увеличаване на природния капитал, подобряване на управлението на отпадъците, преход към ефективна кръгова и конкурентоспособна нисковъглеродна икономика от гледна точка на използването на ресурсите и провеждане на устойчива политика за постигане на здравословна околна среда и защита на населението от свързани с околната среда въздействия.

В рамките на дейностите по прилагане на политиката по управление на водите се осъществява оперативно управление на водите на национално ниво и международно сътрудничество във връзка с прилагане на европейското законодателство. През отчетния период са извършени дейности във връзка с разработените и приети Планове за управление на речните басейни (ПУРБ) 2016-2021 г. и Национални програми за прилагането им в изпълнение на изискванията на Рамковата директива за водите, Планове за управление на риска от наводнения (ПУРН) 2016-2021 г. в изпълнение на Директива 2007/60/ЕО относно оценката и управлението на риска от наводнения и Морска стратегия на Република България (МС) в изпълнение на Рамковата директива за морска стратегия и в съответствие

със заложените мерки в изготвените програми от мерки към ПУРБ, ПУРН и МС и прилагане на националната политика за управление на водите. Издадена е НИД на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели (обн., ДВ, бр. 43 от 16.05.2023 г.), за транспониране на изискванията на Директива (ЕС) 2020/2184 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 година относно качеството на водата, предназначена за консумация от човека.

Провежда се целенасочена политика по управление на отпадъците, чиято цел е да допринесе за увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и повишаване значението на дейностите по рециклиране и оползотворяване на отпадъците, като усилията се насочват за създаване на „рециклиращо общество” и подход, отчитащ целия „жизнен цикъл на продуктите и материалите“. През първото шестмесечие на 2023 г. са издадени 49 разрешения за трансграничен превоз на отпадъци – за внос, износ и транзит, по реда на Регламент (ЕО) № 1013/2006 и 1 разрешение на организация по оползотворяване на масово разпространени отпадъци. Приети са Наредба № Н-4 от 2 юни 2023 г. за условията и изискванията, на които трябва да отговарят площадките за съхраняване или третиране на отпадъци, за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци и за транспортиране на производствени и опасни отпадъци (обн., ДВ, бр. 52 от 16.06.2023 г.), ПМС № 82 от 25 май 2023 г. за изменение и допълнение на Наредбата за излезлите от употреба моторни превозни средства, приета с ПМС № 11 от 2013 г. (обн., ДВ, бр. 47 от 30.05.2023 г.), НИД на Наредба № 1 от 4 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (обн., ДВ, бр. 33 от 10.04.2023 г.) и ПМС № 35 от 10 март 2023 г. за изменение и допълнение на Наредбата за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми, приета с ПМС № 221 от 2012 г. (обн., ДВ, бр. 23 от 14.03.2023 г.).

По отношение на опазването на състоянието и функциите на почвите се прилагат мерки за предотвратяване на рискове за околната среда и човешкото здраве, свързани със замърсяване на почвите, в т.ч. с устойчиви органични замърсители.

Продължава тенденцията за подобряване на качеството на въздуха на национално ниво по отношение на показателя ФПЧ₁₀, като през 2022 г. за втора поредна година Националната система за мониторинг на качеството на въздуха не отчита превишения на средногодишната норма за ФПЧ₁₀ на национално ниво. На 16.03.2023 г. Съдът на ЕС постанови решение, с което отхвърли иска на Европейската комисия срещу Република България като недопустим по Дело С-174/21 за налагане на имуществени санкции на страната за неизпълнение на Решението на Съда по дело С-488/15 за неспазване на нормите по показател ФПЧ₁₀ на територията на страната. През м. април 2023 г. Националният институт по метеорология и хидрология (НИМХ) приложи разработената от него „Методика за определяне на превишенията на пределно допустимите стойности на ФПЧ₁₀, които се дължат на емисии на природни източници – пустинен прах“ за данните за 2022 г. След това приспадане на емисиите от природни източници, по предварителни данни за 2022 г., пълно съответствие е постигнато в три РОУКАВ (Агломерация Столична, Агломерация Варна, Югоизточен) от общо шест района, на които е разделена страната. През отчетния период е предоставена информация на ЕК относно предприетите действия за изпълнение на постановеното на 12 май 2022 г. осъдително съдебно решение по дело С-730/19 (Систематично и постоянно превишаване на пределно допустимите стойности за серен диоксид в зона BG0006 (РОУКАВ Югоизточен), като са посочени мерките, предприети за недопускане на превишения на нормите за качество на атмосферния въздух по показател „серен диоксид“ – осъществяване на засилен контрол от страна на РИОСВ в Хасково и Стара Загора върху работата на топлоцентралите, които имат основен принос за замърсяването. Предварителните данни за 2022 г. от пунктовете за мониторинг, които са част от Националната система за контрол качеството на атмосферния въздух, показват за замърсител „серен диоксид“, че в цялата зона BG0006 не са регистрирани превишения над допустимия брой за календарната година.

През първото полугодие на 2023 г. продължава изграждането на Националната екологична мрежа, състояща се от защитени територии и от защитени зони по „Натура 2000“. Издадени и обнародвани в Държавен вестник са заповеди на министъра на околната среда и водите за обявяване по реда на чл. 12 от Закона за биологичното разнообразие на четири защитени зони за местообитанията – BG0000614 „Река Огоста“, BG0000503 „Река Лом“, BG0000525 „Тимок“ и BG0000631 „Ново село“, като определените специфични и подробни цели на опазване за тях са въведени в заповедите.

Усилията са фокусирани и върху дейностите по предотвратяване на замърсяването и опазване на околната среда и човешкото здраве чрез прилагане на превантивни инструменти и са насочени към очакваните ползи/ефекти за обществото за постигане на баланс за създаване на благоприятни условия за развитие на производствените сектори и намаляване на негативното въздействие на икономическите дейности върху околната среда. Изпълнението на целите е насочено към облекчаване на административната тежест за бизнеса, осигуряване на условия за законосъобразно осъществяване на икономическите дейности, повишаване на квалификацията на специалистите от индустрията и на експертния капацитет на контролните органи, както и на други участници в процеса – браншови организации, институции, общини, граждани и неправителствени организации. През отчетния период, е издадена Заповед № РД-272/20.04.2023 г. на министъра на околната среда и водите (обн., ДВ, бр. 40 от 05.05.2023 г.) за изменение и допълнение на Заповед № РД-289/27.05.2016 г. за утвърждаване на случаите на освобождаване от ограниченията за употреба на опасни вещества в определени материали и компоненти на електрическо и електронно оборудване. В резултат на проведени процедури по оценка на въздействието върху околната среда за инвестиционни предложения и процедури по екологична оценка на планове и програми са издадени 1717 административни акта.

Във връзка с провеждането на националната политика в областта на изменението на климата, през м. март 2023 г. до ЕК е подадено второто докладване по Националната стратегия за адаптация към изменението на климата, с което се представят предприетите мерки и постигнатите цели по сектори. В периода 5-6 юни 2023 г. е взето участие в 58-та сесия на Спомагателните органи към Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата в гр. Бон, Германия. На проведените в рамките на 58-та сесия официални срещи на Източноевропейската група България представи и защити своята кандидатура за домакин на 29-та Конференция на страните по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата (COP29).

Продължава осигуряването от страна на МОСВ на възможности за участие на обществеността в процеса на вземане на решения за околната среда – проведени са 96 обсъждания на административни и нормативни актове с участието на обществеността. Броят на обществените организации (бизнес, образователни, научни, НПО, местни общности), ангажирани от МОСВ и неговите поделения с дейности за изпълнение на политиката за опазване на околната среда, е над 800. Поддържаните бази данни и публични регистри през периода са 407. Подготвени и проведени са 13 национални кампании по повод датите от международния екологичен календар, в рамките на които от МОСВ и неговите структури са проведени 602 информационно-образователни мероприятия, обхванали 28 151 деца и ученици от 1920 училища и детски градини в страната.

Основен принос за позитивна промяна на обществените нагласи и отговорно поведение от страна на бизнеса има извършваната ефективна, прозрачна и отговорна контролна дейност за налагане и спазване на екологичното законодателство. В резултат на ефективното взаимодействие и оперативен обмен на информация, е осигурено законосъобразно въвеждане на отпадъци на територията на Република България и ежедневно е предоставяна информация за водностопанския баланс на комплексните и значими язовири по Приложение № 1 на Закона за водите, за нивата на реките, метеорологична и хидрологична прогноза за следващ дву-/тридневен период от време.

Отчет на показателите за полза/ефект

Област на политика: Политика в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда	Мерна единица	Целева стойност за 2023 г.	Отчет към 30.06.2023 г.
Показатели за полза/ефект:			
1. Население, обхванато от изпълнени мерки за подобряване състоянието на водите и за защита от наводнения: <ul style="list-style-type: none"> • подобро водоснабдяване; • подобро пречистване на отпадъчни води; • защита от наводнения 	бр. жители	219 712 121 690 323 470	69 057 20 000 46 700
2. Допълнителен капацитет за оползотворяване/ рециклиране на отпадъци	тона	150 000	0*
3. Управление и защита на природни местообитания и видове чрез: <ul style="list-style-type: none"> • приети планове за управление на защитени територии и защитени зони и планове за действие за растителни и животински видове; • осигуряване на екологосъобразно и контролирано ползване на природни ресурси в националните паркове (паша, дървесина, сенокос, лечебни растения, гъби и довърстящи плодове) 	брой	12 900	1 590
4. Население с подобро качество на атмосферния въздух (за замърсител ФПЧ ₁₀)	бр. жители	728 205	2 423 238** /по данни за 2022 г./
5. Спестени емисии на парникови газове от подкрепени проекти, подпомагащи смекчаването на неблагоприятните климатични промени	tCO ₂ eq	660 000	Информацията се представя на годишна база.

* През отчетния период няма въведени в експлоатация инсталации за рециклиране на битови отпадъци.

** Оценка за показателя е направена по предварителни данни от мониторинга на качеството на атмосферния въздух към 31.12.2022 г., които е възможно да претърпят промяна след тяхната проверка. Оценка за показателя за 2023 г., може да бъде направена след 31.12.2023 г., след като бъдат отчетени резултатите от мониторинга на качеството на атмосферния въздух на годишна база.

Преглед на изпълнението на политиката в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост

Стратегическата цел на политиката е мониторинг на околната среда, анализ и оценка на състоянието на компонентите и факторите на околната среда за изготвяне и предоставяне на информация, която да служи за основа за вземане на решения относно ефективността и целесъобразността на провежданите политики в областта на околната среда.

Мониторингът по компоненти и фактори на околната среда се извършва в планирания обхват и в съответствие със заложените целеви стойности в програмния и ориентиран към резултатите бюджет на МОСВ за 2023 г.

Обработена и изготвена е необходимата информация от извършения мониторинг на околната среда съгласно изискванията на националното законодателство и ангажиментите, произтичащи от членството на България в ЕС/Европейската агенция по околна среда (ЕАОС).

Съгласно подадените от ЕАОС срокове са извършени докладвания на предварителна и окончателна инвентаризация на емисии на парникови газове за 2021 г. по Рамковата Конвенция на ООН по изменение на климата и по Регламент (ЕС) № 525/2013, национална инвентаризация на емисии на вредни вещества за 2021 г. по Конвенцията за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния и до ЕК по Директива (ЕС) 2016/2284 за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители, докладване до ЕК по Европейския регистър за изпускане и пренос на замърсители на данните за емисиите за 2021 г., както и коригираните доклади за предишни години съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 166/2006.

На всеки час се докладват данни от Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон в България към Европейската система за обмен на радиологични данни (EURDEP), както и е осигурен постоянен достъп до информацията от аналогични системи на страните от ЕС.

На всеки час се докладват данни за качеството на атмосферния въздух от Националната автоматизирана система за контрол качеството на въздуха до ЕАОС.

На интернет страницата на ИАОС се предоставят данни по показатели за качеството на атмосферния въздух в реално време (<http://eea.government.bg/kav/>).

Докладвани са данни и цифрови граници за защитените територии в страната до ЕАОС по приоритетен поток – Национални защитени територии и биоразнообразие.

Ежедневно се изготвят и публикуват на интернет страницата на ИАОС бюлетини за състоянието на атмосферния въздух и радиационната обстановка в страната, които са реализирани като уеб-приложение, с което автоматично се предоставя информация от базата данни. Изготвени са тримесечни бюлетини за състоянието на околната среда, до които е осигурен публичен достъп на интернет страницата на ИАОС. Изготвен е и годишен бюлетин за качеството на атмосферния въздух за 2022 г.

➤ Отчет на показателите за полза/ефект

Област на политика: Политика в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост	Мерна единица	Целева стойност за 2023 г.	Отчет към 30.06.2023 г.
<i>Показатели за полза/ефект:</i>			
1. Изпълнени програми за мониторинг на компонентите и факторите на околната среда	брой	12	12
2. Поддържани информационни системи/ системи с публичен достъп на НСМОС	брой	20/12	20/11
3. Поддържани регистри с публичен достъп	брой	21	19
4. Изготвени доклади за състоянието на околната среда	брой	10	10
5. Докладвания до международни институции	брой	25	25

Отчет на консолидираните разходи по бюджетни програми за периода 01.01.2023 г. – 30.06.2023 г. на МОСВ

Класификационен код	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ на Министерство на околната среда и водите (в лева)	Общо консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
1900.01.00	Политика в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда	173 276 998	15 274 036	158 002 962	15 274 036	15 274 036	0	158 002 962	0	158 002 962
1900.01.01	Програма 1 "Оценка, управление и опазване на водите на Република България"	132 691 808	4 237 990	128 453 818	4 237 990	4 237 990	0	128 453 818	0	128 453 818
1900.01.02	Програма 2 "Интегрирана система за управление на отпадъците и опазване на почвите"	-44 354 424	1 674 243	-46 028 667	1 674 243	1 674 243	0	-46 028 667	0	-46 028 667
1900.01.03	Програма 3 "Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух"	38 424 973	1 071 981	37 352 992	1 071 981	1 071 981	0	37 352 992	0	37 352 992

1900.01.04	Програма 4 "Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси"	37 140 239	4 806 562	32 333 677	4 806 562	4 806 562	0	32 333 677	0	32 333 677
1900.01.05	Програма 5 "Информаране, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и прилагане на механизмите за контрол"	2 612 370	884 821	1 727 549	884 821	884 821	0	1 727 549	0	1 727 549
1900.01.06	Програма 6 "Оценка и управление на въздействието върху околната среда"	2 387 757	2 248 560	139 197	2 248 560	2 248 560	0	139 197	0	139 197
1900.01.07	Програма 7 "Управление на дейностите по изменение на климата"	4 374 275	349 879	4 024 396	349 879	349 879	0	4 024 396	0	4 024 396
1900.02.00	Политика в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост	6 836 511	6 815 273	21 238	6 815 273	6 815 273	0	21 238	0	21 238
1900.02.01	Програма 8 "Национална система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост"	6 836 511	6 815 273	21 238	6 815 273	6 815 273	0	21 238	0	21 238
1900.03.00	Други бюджетни програми	12 412 467	12 258 537	153 930	12 258 537	12 258 537	0	153 930	0	153 930
1900.03.01	Програма 9 "Дейности по метеорология, хидрология и агрометеорология"	12 412 467	12 258 537	153 930	12 258 537	12 258 537	0	153 930	0	153 930
1900.04.00	Бюджетна програма „Администрация“	30 106 408	9 386 178	20 720 230	9 386 178	9 386 178	0	20 720 230	0	20 720 230
	Общо разходи	222 632 384	43 734 024	178 898 360	43 734 024	43 734 024	0	178 898 360	0	178 898 360